

Sfântul Cuvios Mărturisitor Sofian de la Antim

Viața

Sfântul Cuvios Mărturisitor Sofian Boghiu, starețul Mănăstirii Antim din București a fost unul din marii părinți duhovnicești români ai secolului al XX-lea. Pictor bisericesc, stareț, duhovnic, mărturisitor al credinței în temnițele comuniste, predicator și scriitor, Cuviosul Sofian a reprezentat una din cele mai luminoase icoane de slujire a Mântuitorului Hristos.

S-a născut în satul Cuconeștii-Vechi din nordul Republicii Moldova, în ziua de 7 octombrie 1912. Părinții săi, binecredincioșii creștini Ioan și Alexandra Boghiu, i-au dat la botez numele de Serghie, în cinstea Cuviosului Serghie de Radonej. Iubind pe Dumnezeu din copilărie, el se ostenea cu munca și cu învățătura, dar mai ales iubea rugăciunea făcută în liniște, precum și slujbele de la biserica din sat.

Dorind cu ardoare cele cerești, a hotărât să-și închine viața lui Dumnezeu și, la vârsta de 14 ani, a intrat ca frate începător la Schitul *Sfânta Treime-Rughi*, din apropierea măreței cetăți Soroca. Acolo, timp de doi ani, a deprins ascultarea smerită, dragostea de sfintele slujbe și citirea cărților de folos. A făcut apoi o perioadă de ucenicie pe lângă episcopul Visarion Puiu, la Centrul Episcopal din Bălți, după care a urmat cursurile Școlii de cântăreți bisericești de la Mănăstirea Dobrușa, deprinzând acolo, pentru prima dată, meșteșugul pictării icoanelor.

În anul 1932 a fost trimis să urmeze cursurile Seminarului Monahal de la Mănăstirea Cernica, unde a studiat timp de opt ani. Acolo, fratele Serghie a dobândit mult folos duhovnicesc, pentru că a întâlnit părinți îmbunătățiți, formați duhovnicește în tradiția Sfântului Cuvios Paisie Velicikovschi și a marilor stareți Gheorghe și Calinic de la Cernica.

La sărbătoarea Nașterii Domnului din anul 1937, fratele Serghie a fost tuns în monahism la Mănăstirea Dobrușa, primind numele *Sofian*. O negrăită bucurie a umplut inima tânărului monah, care, după numele pe care l-a primit, a sporit și mai mult de atunci în înțelepciune, înaintând, *din putere în putere*, în viața duhovnicească.

În anul 1939, după terminarea Seminarului, monahul Sofian a fost chemat din nou ca ostenitor la Episcopia de Bălți, fiind hirotonit ierodiacon de către Episcopul Tit Simedrea. După hirotonie, a slujit pentru câteva luni la mănăstirea de maici Japca, apoi s-a întors la Mănăstirea Dobrușa, unde a condus atelierul de pictură.

Odată cu ocuparea Basarabiei de către trupele sovietice, la mijlocul anului 1940, Părintele a trecut Prutul și s-a stabilit pentru câteva luni împreună cu alți monahi basarabeni în obștea Mănăstirii Căldărușani. S-a mutat apoi la București, unde a studiat atât la Academia de Arte Frumoase cât și la Facultatea de Teologie, pe care a terminat-o cu teza de licență „Chipul Mântuitorului în iconografie”. În perioada studenției, s-a închinoviat la Mănăstirea Antim, unde, încă din primii ani, a fost un mare sprijin pentru obște, ajutând la cancelarie, la gospodărie, la biserică, precum și la lucrările de restaurare. Chipul său blând, purtarea nobilă și osteneala jertfelnică au fost pildă pentru părinții mănăstirii, care adeseori îi cereau sfatul înțelept. În Duminica Sfântului Ioan Scărarul din anul 1945, a fost hirotonit ieromonah. Tot în acea perioadă au început, la Antim, întâlnirile mișcării duhovnicești „Rugul Aprins”, grupare care a adunat o mare parte din intelectualii și clericii Capitalei, cu scopul de a aprofunda tainele credinței și de a deprinde rostirea rugăciunii inimii.

În 1947, Cuviosul Sofian va deveni duhovnic și protosinghel, primind și atestatul de pictor bisericesc, apoi, pentru câțiva ani, împreună cu alți părinți de la Antim, a predat la Seminarul de la Mănăstirea Neamț, ca profesor de desen și îndrumător spiritual. În anul 1950 a primit stăreția Mănăstirii Antim, unde s-a îngrijit de continuarea lucrărilor de restaurare, dar și de săvârșirea slujbelor și de dănuirea obștii mănăstirii, într-o vreme dificilă. Hirotesit întru arhimandrit, a fost rânduit ca stareț la Mănăstirea Plumbuita din București, unde a dus la bun sfârșit lucrările de restaurare. În această perioadă a pictat împreună cu ucenicii monahi bisericile mănăstirilor Saon și Negru Vodă.

Peste patru ani, însă, în iunie 1958, Cuviosul a fost arestat de conducătorii comuniști ateï, împreună cu cea mai mare parte a membrilor mișcării *Rugul Aprins* fiind condamnat la 16 ani de muncă silnică și a suferit în închisorile de la București, Jilava, Aiud, Galați și Balta Brăilei. Părintele Sofian spunea mai târziu că, pentru el, temnița a fost o școală a rugăciunii, răbdării și iertării.

În 1964 a fost eliberat, după șase ani și 43 de zile de temniță grea, și s-a întors la Mănăstirea Plumbuita, lucrând între timp, ca pictor bisericesc la Atelierele Patriarhiei, precum și ca restaurator la mai multe biserici din Capitală. În 1968 Patriarhul Justinian l-a rânduit din nou stareț al Mănăstirii Antim, redând acestui sfânt locaș strălucirea duhovnicească și misionară de odinioară.

În același timp, a înfăptuit și o seamă de realizări pe tărâm artistic, pictând, alături de ucenici, bisericile parohiale *Bumbăcari* și *Doamna Oltea* din București, *Slatina* din județul Suceava, catapeteasma bisericii din *Gușterița-Sibiu*, bisericile mănăstirilor *Radu Vodă* și *Dealul* și încă trei biserici în Liban și Siria. De asemenea, a pictat numeroase icoane, a restaurat sfinte lăcașuri, a întocmit, de multe ori gratuit, sute de proiecte de pictură pentru biserici din toată țara, purtând grijă de frumusețea casei lui Dumnezeu și fiind el însuși pildă de frumusețe a viețuirii creștine. Iar când se afla la Mănăstirea Antim era aproape nelipsit de la sfintele slujbe, și venea în întâmpinarea credincioșilor *cu timp și fără timp*.

Adesea, până noaptea târziu, asculta cu multă răbdare spovedaniile, împreună pătimind cu poporul lui Dumnezeu. Cuviosul îndemna totdeauna pe ucenicii săi să fie ascultători de duhovnici și de ierarhia Bisericii, păstrând unitatea bisericească și buna rânduială. Slujirea sa preoțească vie, predicile rostite din inimă, sutele de botezuri, cununii și convertiri, formarea multor tineri și viitori clerici vrednici, precum și ajutorarea nenumăraților oameni sărmani, au făcut din Mănăstirea Antim o icoană vie a Ortodoxiei, iar din Părintele Sofian unul din cei mai căutați părinți duhovnicești ai țării, pentru care Cuviosul Cleopa de la Sihăstria l-a numit, pe bună dreptate, *Apostolul Bucureștilor*.

Încărcat de ani și de neputințele vârstei, pe care le răbda în tăcere și rugăciune, Cuviosul Stareț Sofian s-a mutat la Domnul, cu pace, în chilia sa de la Mănăstirea Antim, în ziua de 14 septembrie 2002, la sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci. A fost înmormântat în cimitirul Mănăstirii Căldărușani, iar la mormântul său a început de atunci un pelerinaj continuu. Cinstitele sale moaște au fost aduse la Mănăstirea Antim în anul 2024, când a fost și canonizat de Biserica Ortodoxă Română, fiind pomenit în ziua de 16 septembrie.

Cuvinte de folos

- Iubirea de Dumnezeu trebuie să o începem de la iubirea de aproapele. Noi existăm atât cât îi ajutăm pe ceilalți.
- Ortodoxia în esența ei cea mai profundă asta este, Dragostea.
- Este bună și boala la ceva: ne cunoaștem neputința și învățăm răbdarea.
- Dumnezeu primește mai repede rugăciunile noastre când sunt însoțite de post, de milostenie și de viață fără de prihană.
- În post contează foarte mult să vă iertați unul pe altul. Poți să mori de foame, nu are niciun rost postul tău, până nu te împaci cu celălalt.
- Rugăciunea ne ajută să ne umplem inima cu gânduri bune și curate, așa încât gândurile rele nu mai au loc în noi.
- Când te înfruntă cineva, să nu te aperi. Să o primești ca pentru păcatele tale și capeți puțină doctorie pentru smerenie.
- Un om sfânt e ca o flacără mare, aprinsă. Oamenii se adună în jurul lui să-și încălzească sufletele lor reci.
- Nu am regretat că m-au arestat, că altfel nu aș fi trăit suferințele poporului nostru. Chiar am avut multe zile mai fericite în închisoare decât afară, pentru că fericirea vine dinlăuntru, nu din afară.
- Rugăciunile din închisori erau asemănătoare cu ale Sfinților Părinți din pustiu, sau cu ale martirilor arși pe rug. Ei îl aveau pe Dumnezeu aici, la piept, sub haina vărgată.
- Rugați-vă cât mai mult cu Rugăciunea lui Iisus și nu vorbiți de rău pe nimeni și astfel veți avea pacea inimii.
- Acest veac este bolnav de tristețe pentru că a lepădat cultura inimii. Când suntem triști, să nu uităm prezența lui Iisus Hristos, Care este așa de aproape de noi! Gândul la El ne risipește ceața și tristețea.
- Chemarea Numelui Domnului prin rugăciunea inimii are un efect foarte binefăcător pentru noi. Cel care nu se roagă nu are nici o putere în lupta cu ispitele și cade foarte ușor în păcat.
- Nu judeca pe nimeni, niciodată! Dacă i-ai judecat pe ceilalți, i-ai îndreptat cu ceva? Și dacă răspunsul este nu, îți dau un sfat: să nu mai judeci.
- Asta este tot ce am învățat eu din viața călugărească până acum: că fără smerenie nu este mântuire, iar smerenia înseamnă și ascultare.
- Este foarte greu acum să schimbi societatea. Ceea ce putem face este să ne schimbăm pe noi înșine și să devenim o lumină pentru cei din jur.

- Milostenia te ridică la cer și Dumnezeu îți ascultă rugăciunea. Dă cât poți, dar dă! Ea este mare înaintea lui Dumnezeu și șterge multe păcate.

Fapte minunate

Sfântul Cuvios Sofian a ajutat de mai multe ori pe cei bolnavi, prin rugăciunea și binecuvântarea sa. Odată, a apărut în visul unui om aflat în operație, pe care l-a vindecat, prin rugăciunile sale.

Altădată, a sfătuit-o pe soția unui bolnav aflat în comă să se roage mult în ziua Sfintei Cruci, pe 14 septembrie, deoarece, spunea că „de ziua Înălțării Sfintei Cruci, Mântuitorul face multe minuni”. În aceeași zi, bolnavul aflat în comă și-a revenit.

Cuviosul a ajutat mai mulți creștini care veneau la Mănăstirea Antim, prin prezența sa luminoasă și harismatică. Unii au simțit binecuvântarea Sfântului ca o vindecare a suferințelor trupești.

Asemenea a simțit și un tânăr ieromonah, atunci când l-a luat de braț pe Părintele, ca să-l ajute la urcarea scărilor. Deodată, el a simțit un curent în tot corpul, și de atunci s-a izbăvit de o patimă care-l supăra.

Mai multe familii care nu puteau avea copii l-au visat pe Sfântul Sofian, care îi chema să vină la mormântul său. Mergând și rugându-se cu credință, au primit de la Dumnezeu darul nașterii de prunci.

Părintele avea și darul înainteverderii. De multe ori le spunea unor credincioși pe nume, fără să-i cunoască, sau vedea în ființa lor bolile sufletești și trupești de care sufereau. Altă dată îi încuraja pe tineri să meargă pe calea credinței, întrezărind în ei viitori oameni de nădejde ai Bisericii.

În timpul activității sale în Orientul Apropiat, a fost văzut de mai multe ori învăluit în lumină, asemenea îngerilor lui Dumnezeu. Pentru acest fapt, a fost deosebit de cinstit de localnicii musulmani. Și la Mănăstirea Antim a fost zărit uneori ca o prezență luminoasă, în timpul slujbelor.

Cuviosul îi ajuta și pe studenții aflați în examene. În acest scop îi binecuvânta și îi învăța să citească Acatistul Acoperământului Maicii Domnului.

În luna august din anul 2001, Părintele a fost văzut în curtea interioară a mănăstirii, lăcrimând. Fiind întrebat de ce plânge, a spus: „Va veni un război și vor muri mulți oameni”. N-a mai durat mult și s-a întâmplat tragedia de la turnurile gemene din New York, după care a început războiul din Orientul Mijlociu.

Cuviosul Sofian a fost învrednicit și de unele arătări ale Maicii Domnului, de două ori în chilia sa și o dată în altarul Mănăstirii Antim. De aceea, ori de câte ori pomenea la predică de Maica Domnului se emoționa foarte tare și dădea să plângă.

Pe lângă acestea, pentru foarte mulți oameni, Sfântul Sofian a fost o minune în viața lor, pentru că i-a adus la Dumnezeu.